

KERK-KRANT

GELOOFGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

jaargang 7, nummer 6

6 oktober 2019

Wie gelooft, komt

In preek 62A schrijft Augustinus: 'Ik zeg u: velen zullen komen uit oost en west. Waarheen? Naar een plaats waar ze kunnen geloven. Daar komen ze heen, en komen is al geloven. Wie gelooft, komt. Wie zich afkeert van het geloof, gaat weg'.

Iets mooiers dan het vertrouwen van kleine kinderen in hun ouders/verzorgers is er niet. Onvoorwaardelijk is hun vertrouwen en geloven. Daar is mijn vertrouwen en geloven slechts een klein aftreksel van. Van kleine kinderen kan ik zien, ervaren en voelen, wat geloven en onvoorwaardelijk vertrouwen inhoudt. En wie of wat kinderen niet vertrouwen, laten ze links liggen of ze gaan er in een grote boog omheen. Het geloof van kleine kinderen heeft absoluut niets te maken met tellen en rekenen. Het heeft niets van doen met objectieve waarheid, zo die al bestaat. Het vertrouwen drukken kinderen uit in een liefdevolle omhelzing. Dit is een totaal andere taal dan de taal van het objectieve denken. Of zoals de grote Duitse filosoof uit de vorige eeuw, Martin Heidegger dit uitdrukt, met rekenend denken. Deze vorm van denken is objectief. Als ik zeg: 'Suiker lost op in water en andere vloeistoffen', dan is dat waar, we kunnen het verifiëren. En deze uitspraak is ook waar in de komende generaties. Deze taal, eerste taal, zoals Huub Oosterhuis ze noemt, hebben we nodig om afspraken te maken, zakelijk met elkaar om te gaan.

De taal van kleine kinderen ligt achter de eerste taal verborgen. Ze is kwetsbaar. Of het kleine kind dat zijn vader liefdevol omhelst dit nog zo onbevungen zal doen als het jaren ouder is, is niet zeker. De taal achter of voorbij de eerste taal, noemt Heidegger bezinnend denken. Dit is de taal waarmee geliefden elkaar toespreken, dit is de taal van het geloof. Deze taal is kwetsbaar en teer. We spreken niet gemakkelijk in deze tweede taal. En als we als iets vertellen in deze taal, zullen we proberen, wat we zeggen dicht te laten aansluiten bij de eerste en objectieve taal of we verschuilen ons achter een uitspraak van iemand anders. Zoals kleine kinderen, als ze iemand niet vertrouwen, achter de rokken van moeder kruipen of aan de broekspijpen van vader gaan hangen.

Nochtans betekent het woord "geloven", vast en zeker zijn van iemand, iets of iemand rotsvast vertrouwen. Wat we zien bij kleine kinderen is dat ze zich aangetrokken voelen tot wie ze vertrouwen. Ze gaan naar de persoon en/of de plaats waarin ze vertrouwen toe, of zoals Augustinus zei, waarin ze geloven.

Dit geldt niet alleen voor kinderen, maar ook voor volwassenen. We voelen ons aangetrokken tot mensen en plaatsen waarmee we verwantschap voelen, zielsverwantschap noemen we dit ook wel. En, zo gaat Augustinus verder, naar die personen of plaatsen toegaan, de act zelf, is al geloven of vertrouwen.

In de tweede taal is niets zeker, het is tasten, aftasten. Daarvoor is vertrouwen in anderen nodig. Gelovigen die met elkaar in gesprek gaan over elkaars geloof, zullen dat tastenderwijze doen. Zekere geloofsuitspraken bestaan er niet. Ieder mens is uniek. En omdat ieder mens uniek is, gelooft elk mensen op zijn of haar eigen manier. Door met elkaar over ons geloven te spreken kunnen we komen tot iets wat we gemeenschappelijk delen. Zo kunnen gelovigen delen dat God voor hen liefde is. En rond God, die liefde is, laten gelovigen zich verzamelen, zoals wij in de Gemeenschap-Augustinus.

De Schriftlezingen van de komende twee maanden cirkelen rond geloven/vertrouwen. Een aandachtige lezer heeft het al gemerkt aan de thema's bij elke zondag.

René Hornikx

LITURGIEKALENDER OKTOBER EN NOVEMBER 2019

Door het geloof wordt Christus vermenigvuldigd.

Augustinus

Zondag 6 oktober 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

27e zondag door het jaar:

Geloof moet groeien

Wereldmissiedag van de kinderen

Habakuk 1, 2-3; 2,2-4 en Lucas 17,5-10
Joost Koopmans, osa

Zondag 13 oktober 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

28e zondag door het jaar:

Geloof is je redding

2 Koningen 5,14-17 en Lucas 17, 11-19
René Hornikx, pastoraal werker

Zondag 20 oktober 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

29e zondag door het jaar:

Volhardend geloof

Wereldmissiedag

Exodus 17,8-13 en Lucas 18,1-8
Annelies Rosier, pastoraal werkster

Zondag 27 oktober 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

30e zondag door het jaar:

In God vertrouwen

Sirach 35,12-14,16-18 en Lucas 18,9-14
Marleen Kremers, pastoraal werkster

Zondag 3 november 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

**Allerheiligen/Allerzielen:
Wie mag zich gelukkig prijzen?**
Apokalyps 7,2-4.9-14 en Matteüs 5,1-12a
Joost Koopmans, osa

Zondag 10 november 9.30 uur:

**32e zondag door het jaar:
Vertrouwen gaat verder
Willibrordzondag**

St Willibrord, de Ierse monnik die het geloof naar onze streken bracht en de eerste bisschop van Utrecht werd.

Lezingen:
Voorganger:

2 Makkabeeën 7,1-2.9-14 en Lucas 20,27-38 of 20,27.34-38
Johan Wolbrink, diaken

Zondag 17 november 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

**33e zondag door het jaar:
Geloof in God houdt stand
Werelddag van de armen**
Maleachi 3,19-20a en Luc.as 21,5-19
Wim Kalb, priester

Zondag 24 november 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

**Christus Koning van het Heelal:
Gezalfd om te dienen**
2 Samuël 5,1-3 en Lucas 23,35-43
René Hornikx, pastoraal werker

Zondag 1 december 9.30 uur:

Lezingen:
Voorganger:

**1e Zondag van de Advent:
God wijst de weg**
Jesaja 2,1-5 en Matteüs 24,37-44
Joost Koopmans, osa

Afscheid

In de afgelopen maanden heeft onze Geloofsgemeenschap afscheid moeten nemen van twee leden. We wensen de nabestaanden sterkte bij het dragen van hun verlies.

In liefdevolle herinnering aan

Ket Visbeek

☆ Heerlen, 8 juli 1933
† Eindhoven, 9 augustus 2019

Wij bedanken u voor uw medeleven na het overlijden van onze zus, schoonzus en tante. Uw steun doet ons goed.

Familie Visbeek

Schrijven over gras

Gras, gras, gras,
om in wei op te liggen
Eenvoudig een kwestie
van zomaar met je boek
uit het huis te verdwijnen:
de straat over te steken,
onder het prikkeldraad door,
om goed uit het zicht een fijn plekje
te vinden en je één met het gras
over te geven aan “kinderen en
kabouters”, het Nieuwe Boek voor
de jeugd, of Alleen op de wereld.
langzaam kauwend op een
grasspriet, wetend hoe groen
het smaakt, lezen, lezen, lezen.

Uit eigen werk van Ket

Ter herinnering aan

Jetty Elstak - van der Vaart

Geboren in Bergen op Zoom, 22 juli 1920
Overleden in Eindhoven, 28 juli 2019

*Zoveel gedaan
Zoveel gegeven
Zoveel gekregen
Een bijzondere vrouw*

Mam was een geëmancipeerde vrouw die ons met liefde heeft opgevoed en begeleid.
Een echte Mater Familias.

Daarnaast was zij voor pa een belangrijke ondersteuning.
Na het wegvallen van Pa heeft ze aan haar leven invulling gegeven door het doen van vrijwilligerswerk, het maken van reizen en het genieten van haar kleinkinderen en achterkleinkinderen.
Gedurende haar hele leven en de laatste wat moeilijkere jaren heeft zij haar positieve instelling en humor weten te behouden.

Hartelijk dank voor uw aanwezigheid en belangstelling bij dit laatste afscheid van Mam.

Heer, geef hen de eeuwige rust, en het eeuwige licht verlichte hen, dat zij rusten in vrede

Glorieuxpark Eindhoven

Onthaasten op Glorieuxpark als vrijwilliger

Glorieuxpark, een prachtig duurzaam landgoed van ruim 12 hectare groot, nabij het centrum van Eindhoven. Deze weelderige groene oase van rust biedt een geborgen verblijf aan diverse doelgroepen die harmonieus samenkomen op ons landgoed, waarbij persoonlijke aandacht voorop staat.

Ondersteunen als vrijwilliger

De inzet van vrijwilligers is van grote betekenis voor onze bewoners. Het zit 'm vaak in kleine dingen, zoals een spelletje spelen, ondersteuning tijdens de maaltijd of samen een boodschap doen.

Momenteel zoeken wij onder andere:

- Iemand die samen met de bewoners van de leefstijlwoning Vincentius religieuze liederen wil zingen.
- Iemand die onze kosteres wil ondersteunen bij bijvoorbeeld uitvaarten. Samen zorgen jullie ervoor dat de kapel in orde gemaakt wordt en dat de muziek- en geluidsinstallatie bediend wordt.
- Iemand die wekelijks zelfstandig een kienochtend of -middag voor onze bewoners wil verzorgen of een andere leuke activiteit.

- Een vrijwilliger die wil ondersteunen bij de warme maaltijd en/of bij het koffiemoment. Denk aan het dekken van tafels, in rust uitserveren van de maaltijd en nadien helpen opruimen.
- Vrijwilligers die een warm hart in de huiskamer brengen bij 6 bewoners met een dementie die in onze leefstijlwoningen wonen.
- Verder zoeken we voor veel bewoners een maatje. Bijvoorbeeld samen naar de winkel, een praatje en/of een wandeling maken etc.

Uiteraard is een combinatie van werkzaamheden ook mogelijk. We denken graag met u mee.

"Als je de poort doorfietst dan valt alles van je af. Het is een stukje onthaasten en de contacten met de mensen zijn veel puurder". Aldus één van onze vrijwilligers.

Interesse

Heeft u interesse of wilt u graag meer weten, neem gerust contact op met onze coördinator vrijwilligers, Carla Bodet, via telefoonnummer 040-2947500 (maandag, dinsdag en donderdag) of via personeelsadministratie@glorieuxpark.nl.

Glorieuxpark – Geldropseweg 170 – 5613 LN Eindhoven

www.glorieuxpark.nl

vluchtelingen IN DE

Op 23 juni is er een collecte gehouden voor *Vluchtelingen in de Knel*

De opbrengst was 255,45.

Namens *Vluchtelingen in de Knel* hartelijk dank.

Missiemarkt

Graag wil ik jullie allen van harte uitnodigen voor de Missiemarkt in de refter van Huize Glorieux op 8 oktober van 14:30u tot 16:30u. Ieder jaar zamelen de zusters geld in voor een goed doel door middel van een missiemarkt. We verkopen dan tweedehands spulletjes van de zusters, handwerkjes, zelfgemaakte kaarten, koffie, thee en iets lekkers. En er is ook ieder jaar een rad van fortuin met mooie prijzen. Al het geld dat wordt opgehaald gaat naar het goede doel.

Dit jaar gaan we geld inzamelen voor Straatpastoraat Eindhoven. Rob Kosterman, de straatpastor, zet zich in voor dak- en thuislozen en zegt over zijn werk het volgende: "Pastoraat voor dak- en thuislozen is belangrijk. Aandacht voor de mens in zijn heelheid, voor zingeving, levensvragen en spiritualiteit. Door aandacht ervaren ze dat ze er toe doen en niet afgeschreven zijn. Ook deze mensen moeten in hun waarde gelaten worden, ondanks dat hun leven vaak geen feest is maar een kwestie van overleven."

Van de opbrengst zal een maaltijd georganiseerd worden voor dak- en thuislozen en een deel gaat naar het noodfonds van het Straatpastoraat.

Via deze link kunt u meer informatie vinden over dit goede doel:
<https://www.straatpastoraateindhoven.nl/>

Ik hoop jullie allemaal te mogen verwelkomen op 8 oktober.

En mocht u graag meer willen weten over het Straatpastoraat, dan bent u van harte welkom om te komen luisteren naar Rob Kosterman die uitleg geeft over zijn werk op 1 oktober om 10:00u in de refter van Huize Glorieux.

*Met vriendelijke groet
Marleen Kremers*

Het rijke roomse leven in Brabant

Als u herinneringen op wilt halen aan het rijke roomse leven in het Brabant van de vorige eeuw, ga dan naar de website <https://wierookwijwaterenworstenbrood.nl/> Op deze site, verzorgd door het Brabants Historisch Informatie Centrum, vindt u een veelheid aan foto's, plaatjes en informatie over een tijd die voor goed voorbij is maar waar velen nog mooie en soms minder mooie herinneringen aan hebben.

Boekaankondiging

Kerstmis: hartje winter, donkerste tijd van het jaar, we kijken uit naar het licht. Licht geeft leven. Soms is ons leven dor en doods. We kijken dan uit naar iemand die ons ziet en naar ons luistert. De zin van ons leven is te vinden in de ogen van iemand die ons aankijkt. Het kind in de kribbe kijkt ons aan, lacht naar iedereen. Het tovert een glimlach op ons gezicht en laat vreugde opwellen in ons hart. De geboorte van het Kerstkind doorbreekt onze doofheid en blindheid voor elkaar. Het heeft iets uit een andere wereld meegenomen: geduld, liefde, licht, vrede en vreugde. In zeven hoofdstukken worden we meegenomen op weg naar Kerstmis. Na de start op Christus Koning volgen de vier zondagen van de Advent die ons bij Kerstmis brengen en verder, bij de heilige Familie en Driekoningen als afsluiting van de kerstcyclus.

Elke zondag heeft een eigen thema en laten we ons inspireren door een overweging, een verhaal, een gebed, een beeld.

René Hornikx (1948) is auteur van diverse boeken op het gebied van liturgie en gebed. Hij is emeritus pastoraal werker en schrijft met regelmaat teksten, o.a. voor VIEREN.

Lisette Hornikx-Janssen (1953) was maatschappelijk werkster en is vrijwillig actief in de bibliotheek.

René Hornikx & Lisette Hornikx-Janssen (red.), Op weg naar Kerstmis 2019, BerneMedia, 2019, 64 blz. € 5,95

Bidden (6)

In een interview in het dagblad TROUW (3 juli 2018) geeft de benedictijner monnik Luigi Gioia aan Stijn Fens zeven tips om succesvol te bidden. We besteden er in de Kerk-Krant in een serie artikelen geschreven door René Hornikx aandacht aan. Deze keer deel 6.

Wees eerlijk

Mindfulness- en andere goeroes raden ons aan in het heden te leven. Voor velen is het moeilijk. Voor een deel zitten we met ons hoofd in het verleden. We doorlopen ons verleden en ontdekken bij onszelf schuldgevoelens. In gesprek met onszelf zeggen we dan: Als ik dit had gedaan, dan ... of Als ik dat niet had gedaan, dan ... Mijn gevoel zegt: Ik had iets anders moeten doen dan ik heb gedaan. Ik had iets anders moeten zeggen ...

In overleg met onszelf kijken we ook vooruit. We kijken naar de toekomst. We maken ons bezorgd over het milieu, over de verruwing van de samenleving, over de ontwikkelingen in de politiek, over het behouden van onze baan, over onze gezondheid ... . En dan stellen we de vraag: Wat moet ik doen, als mijn moeder sterft? Wat moet ik doen als ik mijn baan verlies? Wat moet ik doen als een oorlog uitbreekt? Wat moet ik doen ... ?

Het gesprek met onszelf over het verleden of over de toekomst, ontnemt ons het zicht op ons leven nu. We zien niet meer de vrolijkheid waarmee kinderen spelen. We zien de bloemen niet meer langs de kant van de weg. We horen de dankbaarheid niet meer van iemand voor wie we iets hebben gedaan.

Denken over het verleden en dromen over de toekomst trekt ons weg uit het heden. Heeft het echte leven niet hier en nu plaats? Trouwens het verleden kunnen we niet veranderen. Dat is zoals het is. En aan de toekomst van morgen kunnen we niets doen. Tenzij wij er nu aan beginnen.

En God, waar kan ik God horen? Niet in het verleden en ook niet in de toekomst. 'God is een God van het heden', schrijft Henri Nouwen. God is mij nabij, nabijer dan ik mezelf nabij ben. Me voor God verstoppen in gedachten uit het verleden of gedroom in de toekomst zal niet lukken. Bidden helpt mij om in het heden te blijven. Op voorwaarde dat ik eerlijk ben, dat ik niet op de vlucht sla naar verleden of toekomst. En dat vluchten ligt bij mij altijd op de loer. Gioia zegt: 'Als je gelooft dat God alles van je weet, kun je - ook al zou je het willen - geen dingen voor Hem achterhouden'. En ik weet dat God altijd luistert, nooit veroordeelt en me alle liefde van de wereld gunt die ik nodig heb om gelukkig te leven. Dan kan ik maar beter eerlijk zijn tegenover mijzelf. Me niets meer wijs maken. Mezelf in de ogen blijven kijken. Dan zie ik waar ik goed in ben en kan ik tegelijk mijn tekortkomingen onder ogen zien. Vaak zijn mijn tekortkomingen de keerzijde van waar ik goed in ben. Wat dit laatste betreft is Gioia heel openhartig. Hij schrijft: 'Ik was onlangs jaloers op iemand. Dat kon ik maar heel moeilijk van mezelf aannemen: hoe kon ik nou jaloers zijn op iemand? Door het onder woorden te brengen in een gebed kon ik aanvaarden dat ik na-ijver voelde. Waarom zou ik mij ervoor schamen?' Het kan behulpzaam zijn om aan het einde van de dag, de voorbije dag eens te overlopen. Over de voorbije dag kun je enkele vragen stellen. Wat heb ik goed gedaan vandaag? Wat had ik beter kunnen doen?

In de volgende aflevering (de laatste) gaan we in op de suggestie van Gioia om als je bidt, tot God te spreken.

René Hornikx

Augustinus spreekt:

Gedoopte gelovigen kennen ook geestelijk voedsel. Jullie zullen dat ook leren kennen, en het ontvangen van het altaar van God. Ook dat zal dagelijks brood zijn, noodzakelijk voor dit leven. Jullie denken toch niet dat we de eucharistie nog zullen ontvangen als we eenmaal bij Christus zijn? De eucharistie is voor ons dus dagelijks brood. Maar als we dat ontvangen, laat dat dan niet iets zijn van ons lichaam, maar ook van onze geest. Want de kracht die in de eucharistie ligt is de eenheid, en wanneer wij tot het lichaam van Christus zijn gaan behoren en zijn ledematen zijn geworden, zullen we zijn wat we ontvangen. Dan zal ze werkelijk ons dagelijks brood zijn.

Ook dat ik dit nu met jullie bespreek is dagelijks brood. Dat jullie elke dag in de kerk horen lezen uit de Schrift, is dagelijks brood. Dat jullie liederen horen en zelf zingen, het is allemaal dagelijks brood. We hebben het gewoon nodig voor ons verblijf hier, in den vreemde. Maar je denkt toch niet dat we nog zullen moeten luisteren naar wat er in een boek staat, wanneer we daar eenmaal zijn? Daar zullen we het Woord zelf zien, daar zullen we het Woord zelf horen, we zullen het eten en drinken, zoals de engelen nu al doen. Je denkt toch niet dat de engelen boeken nodig hebben, of iemand die uitleg geeft of voorleest? Echt niet! Zij zien en dat is hun lezen. Ze zien de Waarheid zelf, ze drinken zich vol aan diezelfde bron waaruit ook wij besproeid worden.

Tot zover de bede om ons dagelijks brood, dat we in dit leven nodig hebben.

(Preek 57,7. Zie: *Van aangezicht tot aangezicht*, 152-152) (vertaling Wim Sleddens)

RELIGIES KUNNEN VOORBIJGAAN MAAR GOD BLIJFT IN ONS LEVEN

De redactie ging ditmaal voor haar tweemaandelijks interview niet op bezoek bij iemand van de Geloofsgemeenschap Augustinus-Eindhoven of bij iemand die woonachtig is op Glorieux. Maar omdat hij binnenkort een lezing komt houden bij Bezinning en Spiritualiteit, zochten we Peter van Overbruggen op in zijn woonplaats Nuenen, zodra deze "duizendpoot" een plaatsje voor ons in zijn drukke agenda had kunnen vrijmaken.

Onze openingsvraag is altijd dezelfde; uit wat voor "nest" kom je?

We waren thuis met zeven kinderen. Helaas overleed mijn vader toen ik pas elf jaar oud was. Mijn moeder kwam daardoor in een moeilijke positie waar ze zich overigens uitstekend doorheen sloeg. Natuurlijk was het ook een grote klap voor mij, maar zoals zo vaak in die tijd, ging het leven gewoon door zonder dat je tijd of ruimte kreeg om te rouwen. Daar kwam nog bij dat ik een half jaar later naar het internaat de *Ruwenberg* vertrok, ter voorbereiding op het Klein Seminarie. Kostschool betekende destijds onderworpen zijn

aan discipline en regelmaat, maar ook het volkomen ontbreken van emotionele steun of geborgenheid. Het vrijwel enige lichtpunt in deze zware tijd was het feit dat mijn moeder mij wekelijks een brief schreef over wat zich thuis afspeelde.

Daarna kwam dus het seminarie?

Ja, dat was op Beekvliet. Het seminarie ervoer ik als vrijer en opener dan de eerdere kostschool. Het niveau van de leraren was er hoog en er waren, naast de dagelijkse studie-uren, gelukkig talloze mogelijkheden tot ontspanning en persoonlijke ontwikkeling. Zo kon je doen aan muziek, knutselen, sport of zingen in een koor. Dat laatste trok me toen al, naast mijn pianoles. Daarnaast schreef ik graag in de schoolkrant. En samen met een zoon van Walter Breedveld voerde ik er ook een zelfgeschreven poppenspel op, over het leven van Vincent van Gogh.

Taal loopt als een rode draad door mijn leven, want als het ging om verhalen vertellen of schrijven, was ik er al vroeg bij. Eind jaren zestig veranderde de sfeer op Beekvliet onder andere omdat er externen en meisjes werden toegelaten. En hoewel ik het er prima naar mijn zin heb gehad, mede door de aanwezigheid van mijn biechtvader, de latere bisschop Jan Bluysen, werd het mij duidelijk dat ik daarna geen priester wilde worden.

Dus kwam er een andere vervolgstudie?

Ja, het Groot Seminarie in Haren was net gesloten en wij werden geacht in Tilburg of Nijmegen verder te gaan studeren. Het werd Nijmegen, toentertijd een links bolwerk, maar desalniettemin kan ik terugkijken op een prachtige studietijd. Het eerste jaar Theologie bestond uit veel filosofie, interessant maar desondanks kwam er een ommezwaai. Een jaar later startte ik dus opnieuw, nu met een studie Nederlands. Daar heb ik nooit spijt van gehad. Ik leerde ook mijn huidige vrouw kennen, Marianne, een Stratumse, die zich in de logopedie bekwaamd heeft. Mijn doctoraalscriptie ging over middeleeuwse mystiek en wel over de verschillende vertalingen van het traktaat van de Vlaamse mystica Beatrijs van Nazareth. Dus toch nog een eindkeuze met een religieus onderwerp.

En na de studie volgde het werkzame leven?

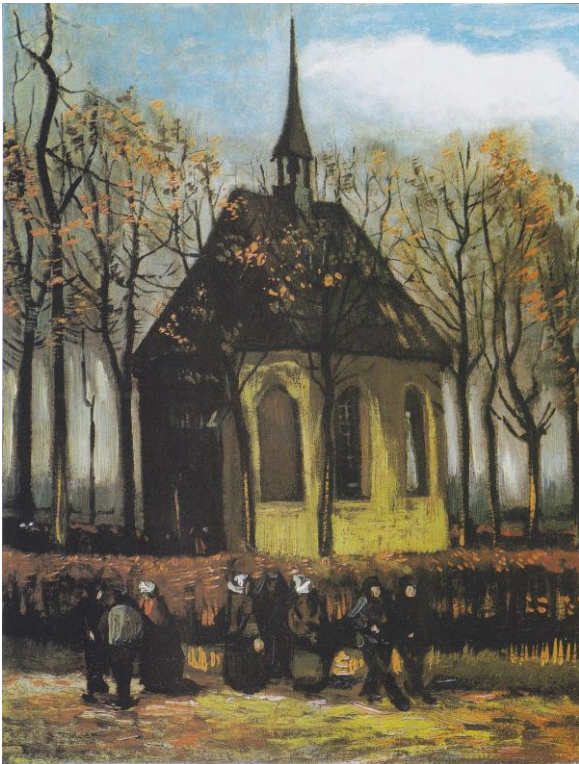
Ja. Een baan vinden was geen probleem want er heerste een groot tekort aan docenten Nederlands. Ik was al les gaan geven in Arnhem, voordat ik mijn studie had afgerond. In 1973 ben ik in Eindhoven met Marianne getrouwd en kon ik op vier scholen beginnen. Mijn voorkeur ging uit naar het Augustinum, waar de bekende drs. Hein Mandos mijn voorganger was. In die tijd was 29 uur lesgeven de norm en ik heb het altijd met veel genoeg gedaan. Ik aarzelde dan ook, toen mij -min of meer tegen wil en dank- in 1985 gevraagd werd om conrector te worden. Ik stond erop om daarnaast les te blijven geven om het contact met de "werkvloer" niet te verliezen.

Toen ik in 2008 met pensioen ging en een overzicht van mijn activiteiten op papier moest zetten, bleek dat ik er in de loop der jaren wel erg veel taken bij had genomen. Ik denk toch dat het iets is wat ik van thuis uit heb meegekregen: altijd en overal met iets nuttigs bezig zijn. Bovendien was ik niet zo van het delegeren aan anderen wat je zelf ook kunt doen. In mijn werkwijze speelde mijn Beekvliettijd op de achtergrond mee. Wat ik daar aan positiefs had beleefd, gunde ik ook aan de leerlingen van het Augustinianum.

Na mijn afscheid ben ik op dezelfde voet doorgegaan. Vrijwilligerswerk voor het Museum Vincentre, de parochie Nuenen en schrijfactiviteiten, bestuurlijke functies en nog wat andere activiteiten. Maar het zingen van klassieke koormuziek en organiseren van concerten is mijn grote passie.

Dan is de hamvraag voor onze lezers: wat is de link tussen Bezinning en Spiritualiteit en Vincent van Gogh, over wie u in november de lezing op Glorieux komt houden?

Dat is een heel verhaal. Laat ik beginnen bij het begin. Als lid van de oecumenisch ingestelde voormalige St Andriesparochie, kreeg ik goede contacten met de Protestantse Gemeente in Nuenen. Op verzoek van hen heb ik in 2014 samen met een co-auteur een boek geschreven over 250 jaar geschiedenis van het Van Gogh huis, de oude pastorie uit 1764 waar Vincents vader als dominee woonde tussen 1882 en 1886. Bovendien was ik als gids-vrijwilliger actief bij het Museum Vincentre en verdiepte me steeds meer in allerlei facetten van het leven van Vincent van Gogh: het leven in Brabant, zijn vruchtbare tijd in Nuenen, het ontstaan van zijn meesterwerk De Aardappeleters, zijn relatie met muziek.

*Het gereformeerde kerkje van Nuenen
geschilderd door Van Gogh*

Is het mogelijk ook naar Vincent te kijken als een soort dominee?

O ja zeker. Zijn oom, opa en vader waren predikant. Zijn vader was niet erg gecharmeerd van de manier waarop Vincent zijn leven inrichtte. Maar Vincent worstelde wel heel erg met de vraag "wat betekent religie voor mij en voor de mensen?" Hij vatte het plan op om in het voetspoor van zijn vader te treden. Zijn interesse in religie nam een tijdje zelfs obsessieve vormen aan. Maar de colleges die hij volgde voor zijn theologiestudie in Amsterdam vond hij niet bijzonder inspirerend, meer iets voor de elite. Hij voelde zich meer aangetrokken tot eenvoudige mensen. Zo kwam hij in de Waalse mijnwerkersstreek van de Borinage. Als prediker - een lagere functie - zette hij zich fanatiek in voor de mijnwerkers, want voor Vincent was het evangelie een sociale boodschap.

In die zin was deze belezen en intelligente man zijn tijd dus ver vooruit. Ook als kunstenaar had hij een missie, een boodschap. Zijn schilderijen nodigen ons uit om te kijken naar menselijk leed en geven ons zodoende ook een kijkje in de ziel van Van Gogh. Hij zei zelf eens: "Religies gaan voorbij, maar God blijft altijd in ons leven."

Inmiddels waren we al bijna twee uur in gesprek met Peter en werd het tijd om deze sessie af te ronden. Enerzijds spijtig omdat we niet aan alle vragen toe waren gekomen, anderzijds wilden we de gastvrijheid niet misbruiken van iemand met zoveel (vrijwillige) taken en activiteiten dat het lijkt alsof een etmaal voor hem meer dan 24 uren bevat. De volledige lijst - in het bezit van de redactie - zou hier een extra pagina in beslag gaan nemen. Toch willen we tot slot nog één van die vele bezigheden vernoemen omdat die uitermate boeiend is voor onze lezers. Peter is namelijk ook redacteur van het aanbevelenswaardige maandblad *De Roerom*. Daarin treft u geregeld zeer interessante artikelen aan van hem, én van "onze" Joost Koopmans en Harrie Meelen. En dat de lezing van deze welbespraakte Vincent van [Goghkenner](#) volgende maand niet gemist mag worden, moge na dit interview wel duidelijk zijn. Voor datum en aanvangstijdstip daarvan gelieve u te kijken in de agenda elders in deze editie.

Anita van der Kam en Gert Dirksen

Medewerkersbijeenkomst

In de middag van 16 augustus waren alle vrijwilligers van onze geloofsgemeenschap uitgenodigd voor een bijeenkomst in de tuin van Marjan van Kraaij. Het werd een geanimeerd samenzijn met lekker eten en drinken, feestelijk ingeluid met een glaasje bubbels. Dank aan allen voor weer een jaar van inzet en werk. Het is verheugend om te zien dat zoveel mensen een steentje bijdragen aan onze gemeenschap die volledig afhankelijk is van de inzet van vrijwilligers. Onderstaand enkele impressies van het feestgewoel. Wilt u er volgend jaar ook bij zijn? Neem contact op met een van de bestuursleden over wat u zou kunnen doen voor onze gemeenschap.

De feestcommissie, bestaande uit Marie José Janssen, Anita van der Kam en Marjan van Kraaij, hartelijk dank voor de goed verzorgde middag.

*Namens het bestuur van de Geloofsgemeenschap Augustinus
Carla Piscaer*

LEKENPRAAT XXXVIII

“Vroeger was alles beter”. De aanhalingstekens staan er niet omdat er iemand hier geciteerd zou zijn, maar omdat ik liever op deze wijze dan met een emoticon duidelijk wil aangeven dat de uitspraak met een korreltje zout moet worden genomen. Veel zaken waren echt niet beter dan nu. Kijk maar eens in een oud fotoalbum of lees een boek over de jaren veertig of vijftig van de vorige eeuw en u weet wat ik bedoel. En denk maar eens terug aan het maken van een verre reis in die tijd, een bezoek aan de tandarts met zijn toenmalig instrumentarium of de omslachtige manier waarop contact gezocht moest worden met een familielid of kennis die in een ander werelddeel woonde. Maar ons geheugen schijnt nu eenmaal de neiging te vertonen om dingen van lang geleden mooier voor te stellen dan ze in werkelijkheid waren. Dat mag dan op zich niet vervelend zijn, integendeel zou ik haast zeggen, maar het is goed je dit toch te blijven realiseren wanneer er kritiek gespuid wordt op iets uit de moderne tijd.

Onlangs kwam die goeie ouwe tijd nog eens uitvoerig ter sprake toen ik na een inspirerende dienst op een zondagochtend in de refter van Glorieux aan een tafel me aansloot bij drie mensen die ik of niet dan wel slechts van gezicht kende. Het werd een aparte ochtend. Want direct na het voorstellen aan elkaar, raakten we, twee leden van het mannelijk en twee van het vrouwelijk geslacht, in een geanimeerd gesprek. Vanaf het moment dat er een opmerking gemaakt werd over onze jeugdjaren in de tijd van het rijke roomse leven, was het raak. Beide mannen in het gezelschap bleken als jongetje met een mooi kazuifel en een speciaal gemaakt altaartje priestertje te hebben gespeeld, beide dames herkenden dat omdat ze in hun geval bij hun broertjes als kerkvolk of koor moesten optreden.

Van het één kwam het ander en zo ging het gesprek al gauw over zielenroerselen en geloofsinhoud. En dat bij mensen die slechts de catechismus in hun hoofd moesten stampen en nooit een Bijbel van binnen zagen. Want wat daarin stond werd je wel selectief vanaf de preekstoel meegedeeld. Bisschop Gerard de Korte zou verheugd opgekeken hebben, ware hij bij ons gesprek aanwezig geweest, omdat hij meermalen heeft aangegeven dat katholieken nooit geleerd hebben inhoudelijk over hun geloof met anderen te praten. Een opmerking die ik niet kan weerleggen. Maar zoals gezegd, kwam er die ochtend wel degelijk enige diepgang in de gedachtewisseling waar dankzij de inbreng van alle vier boeiende overeenkomsten zowel als verschillen in opvattingen over het aardse “nu” en het beloofde vervolg “later” naar voren kwamen. Zodoende was het eerder dan gewent kwart over elf en moesten we node dit drie kwartier durende, of moet ik zeggen voorbijvliegende gesprek beëindigen.

Ja, dat niet geleerd hebben over geloofszaken te praten, heeft waarschijnlijk toch doorgewerkt toen de kinderen van de “catechismus-generatie” zelf ouders werden die hun nazaten moesten opvoeden in het geloof. Dat er een en ander is misgegaan in die communicatie tussen vroeger en nu is duidelijk. Want de jongere generaties, inclusief veel van onze kinderen en kleinkinderen hebben een heel andere invulling van de zondagochtend dan wij, grotendeels oudere kerkgangers. Nu is het niet zo dat wij persoonlijk ons erg schuldig hoeven voelen aan deze situatie want seculari-

satie is alles bij elkaar een maatschappelijk verschijnsel buiten onze daarop beperkte inbreng om. Het is niet aan mij hier een historisch correcte weergave te produceren van het waarom en/of het verloop van dit proces. Veranderende opvattingen over gezag binnen en buiten de Kerk hebben daarbij natuurlijk een rol gespeeld alsmede misschien ook gestegen welvaart. Maar het enige waar ik wel enig zicht heb gehad op miscommunicatie naar de jeugd, is het onderwijs. Meneer pastoor of kapelaan verscheen niet meer om al dan niet boeiende verhaaltjes te vertellen op de lagere school. Bij mij op school zag ik wat gebruikelijk werd op alle katholieke middelbare scholen: het curriculum voor het vak Godsdienst (thans Levensbeschouwing) veranderde volledig. Niets meer te herkennen van de vroegere lessen, wel heel veel aandacht voor de meest exotische godsdiensten en stromingen. Van Boeddha, Hara Krisjna, Confucius tot en met allerlei New Age-verschijnselen werden aangestipt of behandeld maar de naam Jezus of het christendom in het algemeen kwamen niet of nauwelijks meer voor in de leerboeken. Waar de katholieke identiteit van een school dan nog wel van af te lezen was, pakweg rond de eeuwwisseling, had ik u niet kunnen uitleggen.

Het kleine beetje Kerk en geloof dat ik in de keuze van literatuur in mijn lessen Engels kon stoppen, was uiteraard miniem. Hetzelfde gold voor een enkele collega die ook nog zo'n achterhoede gevecht voerde. En zo kan het gebeuren dat we nu een generatie hebben die bij de quiz "de slimste mens" niet meer weet welke stad in Europa "de eeuwige stad genoemd wordt" of nog opvallender, niet in staat is om na de drie gegeven namen van Johannes, Lucas en Mattheus de gevraagde vierde evangelist te noemen. Marcus was bij allen volslagen onbekend. Als jongetjes in hun rijke roomse jeugd priesters met mooie kazuifels als na te volgen voorbeeld kregen en zij die nu opgroeien popsterren of getatoeëerde profvoetballers als nieuwe helden zien, dan is ondanks de verandering één ding hetzelfde gebleven. Op jonge leeftijd heeft een rolmodel invloed hetgeen doet veronderstellen dat enige bijgebrachte kennis over geloofszaken, bijvoorbeeld in een kindernevendienst of bij hun opa's en oma's, uiteindelijk toch nuttig kan zijn. Want wat nederigheid, barmhartigheid of naastenliefde inhouden, leren ze vast en zeker niet als ze hun talloze games spelen op hun mobieltje of playstation. Wellicht toch nog wat werk aan de winkel voor de "catechismus-generatie" ?

Gert Dirksen

Oktober
2019

Paus Franciscus heeft de maand oktober 2019 uitgeroepen tot een buitengewone missiemaand met als thema *Gedoopt en Gezonden*.

De gezamenlijke organisaties in Nederland die de belangen van de missie behartigen, hebben een gezamenlijk magazine uitgegeven onder de naam *Missie Nu*. Bij het begrip Missie komen bij u verschillende beelden op: zilverpapier, postzegels, ziekenhuizen en scholen bouwen in Afrika en mensen bekeren tot het katholieke geloof. Of misschien beelden van sloppenwijken in Latijns-Amerika of van opvang en rehabilitatie van kindsoldaten. Sommige beelden horen bij een bepaald tijdperk dat inmiddels voorbij is. Missie nu is veelkleurig en veelvormig. Missie is overal, ver weg maar ook dichtbij. Het eenmalige magazine *Missie Nu* wil dit laten zien. De vorm van de missie verandert maar de inhoud blijft over letterlijke en figuurlijke grenzen heen werken aan Gods Rijk en inzet voor de ander.

Iedereen heeft een missie en geeft daar vorm aan door actief present te zijn, door het uitdragen van de Blijde Boodschap en dat te doen in woord en daad en door gewoon te zijn wie je bent. Het thema van de paus daagt ons uit om na te denken over missie in deze tijd. Iedere katholiek moet toch weten dat naar de missie gaan op de dag van vandaag een totaal andere manier van werken is geworden dan vijftig jaar geleden. In het magazine wordt deze ontwikkeling door mensen die het zelf hebben meegemaakt emotioneel beschreven. De missionaire werker nieuwe stijl komt aan het woord en de grote vraag is wat is missie nu?

Op Missiezondag wordt in alle katholieke kerken over de hele wereld geld ingezameld voor de idealen van de missie.

Dolf van der Linden OSA

*De Organisatie Missio ontvangt graag bijdragen.
Rekeningnummer NL 65 INGB 0000 001566 t.n.v. Missio Wereldmissieraad Den Haag*

BEZINNING OP DE BURGH

Voor iedereen met hart en ziel

Jaarprogramma Bezinning en Spiritualiteit
sept 2019-juli 2020

Het nieuwe jaarprogramma is rond. Het bestuur van de Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven nodigt u uit en beveelt u aan er kennis van te nemen. Dit jaar vinden de activiteiten plaats op Glorieux.

Was u nog niet eerder bij een van de boeiende lezingen, films of andere activiteiten, kijk eens in het programmaboekje of er iets van uw gading bij is. Verbreed uw horizon, verdiep u in achtergronden en ga op zoek naar de diepere lagen van uw eigen spiritualiteit.

Informatie is verkrijgbaar bij Jacques de Klerk *tel. 06-50237483 of*

jdeklerk1946@gmail.com

Zie voor het programma van de komende twee maanden de achterpagina

Berichten uit de Wereldkerk: Amazone Synode, ROME 6–27 oktober 2019

Op 6 oktober aanstaande wordt in Rome de bijzondere synode over het Amazonegebied geopend. De grote uitdagingen in het gebied zijn het verlies van culturele identiteit, gevolgen van de mijnbouw, ontbossing, grootgrondbezit en milieuschade. Klemmend zijn de problemen van een groeiende meerderheid van de Pinksterbeweging, kinderarbeid, kindermisbruik, kinderhandel en spirituele crisis. Het hoofdthema voor de Kerkvergadering is 'Nieuwe wegen voor de Kerk en een integrale ecologie'.

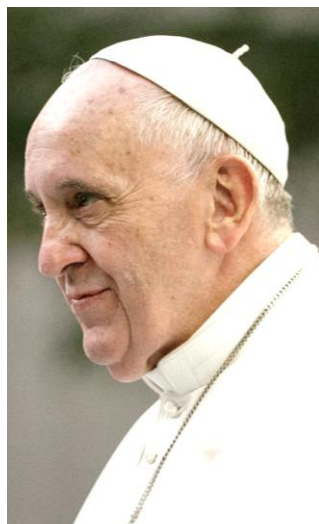
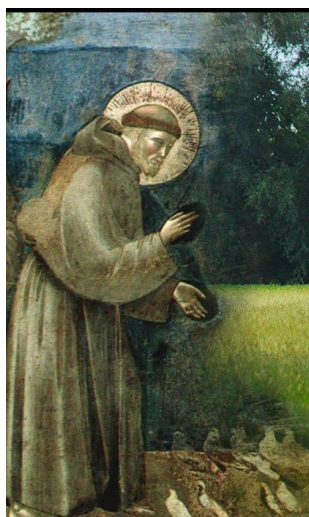
Het idee voor de Amazone Synode, door de paus 'het kind van 'Laudato Si' genoemd, komt voort uit zijn gelijknamige encycliek 'Laudato Si'. Hierin spoort de paus iedereen aan die verantwoordelijk is voor economische, politieke en sociale kwesties en alle mensen van goede wil om beschermers van de schepping te zijn. Het draait om een integrale ecologie, waarin zorg voor de schepping en zorg voor de armsten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. In lijn met zijn voorgangers roept paus Franciscus op tot een globale ecologische bekering. In wezen gaat het om een bekering van het hart, waarover hij in zijn encycliek 'Evangelii Gaudium' schrijft.

De Amazoneregio is steeds door overheden, particuliere bedrijven en mensen zelf beschouwd als een periferie, als een gebied om te koloniseren en te exploiteren. Door de bijzondere synode over de Amazone bijeen te roepen, haalt de paus de periferie naar het centrum. De periferie die beschouwd wordt als beschikbaar en zonder waarde kan het centrum verlichten en zuiveren, is de gedachte.

Kerk en wereld worden uitgedaagd na te denken over impulsen voor nieuwe vormen van pastorale zorg in gebieden met weinig of geen priesters, over het beschermen en versterken van de rechten van de inheemse bevolking en over de omgang met ecologische, sociale en ethische aspecten door uitputting van het grondgebied.

Het synodale proces zal een groot gedeelte van de maand oktober beslaan.

Jacinta Speijer

COLOFON

Doelstelling

De *Kerk-Krant* is het informatieblad van de *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven*. Daarnaast wil de *Kerk-Krant* fungeren als bindmiddel tussen de leden van de gemeenschap. De *Kerk-Krant* biedt een podium aan de deelnemers van de vieringen en andere geïnteresseerden over onderwerpen die de gemeenschap of de Kerk in het algemeen raken. De *Kerk-Krant* is gratis. Voor postabonnementen worden verzendkosten in rekening gebracht.

Redactie

René Hornikx
Dolf van der Linden
Linda Derksen
Gert Dirksen
Anita van der Kam
Frans Savelkouls

E-mailadres redactie

frans.ans.savelkouls@hetnet.nl

Web-site

augustinus-eindhoven.nl

Adres van de vieringen

Kapel Glorieuxpark, Geldropseweg 170, 5613LN Eindhoven. Bereikbaar met lijn 320 (vertrek station 9.05; aankomst Glorieux 9.11; terug richting station: vertrek 10.48 en 11.18; lijn 24 vertrek 11.23).

Stichting Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven

Voorzitter: Harrie Meelen. Secretariaat: Carla Piscaer;
cjm.piscaer@gmail.com

Bankrekening: NL27 INGB000 7526249

Elektronische toezending

Indien u prijsstelt op toezending van de *Kerk-Krant* per mail, dan gelieve dit kenbaar te maken via het mailadres van de redactie.

Volgende aflevering

De eerstkomende editie van de *Kerk-Krant* verschijnt op **1 december 2019**. Sluitingsdatum voor kopij is **18 november 2019**.

Ziekenbezoek en ziekencommunie

Vraag en aanbod kunt u richten aan Els Kuijpers-van Wensen via emailadres elskuijpers41@gmail.com of aan Corrie de Bont via telefoonnummer 040-2436440.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken. Het copyright berust bij de auteurs van de bijdrage.

De werkgroep **Bezinning en Spiritualiteit** biedt u onderstaande
lezingen, films en cursussen aan onder de naam:
BEZINNING OP DE BURGH

De titel geeft al aan dat alle activiteiten plaatsvinden op het Glorieuxpark

Op 16 oktober start de **filmclub** met de vertoning van "**Greenbook**"

'Green Book' volgt een Italiaans-Amerikaanse uitsmijter, Tony Lip genaamd, die tijdelijk zonder werk zit als zijn nachtclub een paar maanden dicht gaat. Vervolgens besluit hij als chauffeur rond te rijden voor een uiterst getalenteerde pianist. De twee leven in een totaal andere wereld, maar krijgen geleidelijk aan een band met elkaar.

Aanvang 19.30-22.00 uur in het conferentieoord op het Glorieuxpark. Kosten € 5

Op 21 oktober start de middagcursus **Mystieke teksten lezen o.l.v. Leon Teubner**

Thema: "Ik ben met je" - de weg van God en de ziel.

Tijd 14-15.30 uur. Kosten € 35

Data: 21 okt., 18 nov., 16 dec., 20 jan., 17 feb. en 16 maart.

Op 5 november start de cursus "**Story of God**" door Ari van der Zon.

De acteur Morgan Freeman maakt voor NG een fascinerende zoektocht langs religies en culturen. Gedurende negen bijeenkomsten laten we ons bij de hand nemen bij zijn zoektocht om vervolgens met elkaar in gesprek te gaan.

Tijd 14.30-16.30 uur

Data: 5, 12, 19 en 26 nov., 3 en 10 dec., 11 en 18 febr., 3 en 10 maart. Kosten € 50

Op 6 november verzorgt Peter van Overbruggen: de lezing:

"De spiritualiteit van Vincent van Gogh"

Aanvang 14.30-16.30 uur, kosten € 7

Op 20 november

wordt de film "**The wife**" vertoond.

Veertig jaar lang heeft Joan Castleman haar eigen talenten, dromen en ambities opzij gezet voor de succesvolle literaire carrière van haar man, de overspelige Joe. Maar op de avond dat hij naar Stockholm afreist om de Nobelprijs voor Literatuur in ontvangst te nemen, besluit Joan dat het genoeg is en onthult ze haar grote geheim.

Aanvang 19.30-22.00 uur in het conferentieoord op het Glorieuxpark. Kosten € 5

Op 4 december verzorgt Dr. Joop Smit (augustijn) de lezing:

"Over het leven en werken van de apostel Paulus".

Aanvang 14.30-16.30 uur, kosten € 7

Namens de werkgroep Jacques de Klerk, coördinator tel. 06-50237483